

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. 4. 19. Джерси Ситі, Н. Дж., вівторок, 25. січня, 1927. VOL. XXXV. No. 19. Jersey City, N. J., Tuesday, January 25, 1927. THREE CENTS

ЗАГАЛЬНІ ДОМАГАННЯ АРБИТРАЖІ МЕКСИКАНСЬКОГО НЕПОРОЗУМІННЯ

ШИРОКІ КРУГИ АМЕРИКАНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА ПРОТИ СТАНОВИЩА ПРЕЗИДЕНТА.

ВАШИНГТОН, 23. січня. — Заява президента Куліджа, що він стоїть проти арбітражів американсько-мексиканського непорозуміння, викликала загальне занепокоєння в країні. На адресу федерального уряду посилалися з усіх усюд домагання й петиції, щоби він заклав свою остру політику супроти Мексики та справу такі віддав мировому судові.

Нині президент дістав того рода апаелі від гурти професорів американських колегій. Разом підписалися під сею петицією понад сто професорів. Далі визначне число петицій прийшло від церков і проповідників. Петиції не перестають напливати.

Президент має бути сильно невдоволений зі свого становища краю. Він каже, що такі петиції мож. легко викликати країніне поза границю, що край його податки не піддержує.

МЕКСИКО ЗНОВА БОТЬСЯ ЗІРВАННЯ З АМЕРИКОЮ.

МЕКСИКО, 23. січня. — Коли розішлася чутка, що американський президент Кулідж протривається віддавати американсько-мексиканського непорозуміння під арбітражний розгляд, серед мексиканського громадянства поширилася побоювання, що Америка може легко зривати дипломатичні зносини з Мексикою. Уряд боїться, що на такий випадок Вашингтон знесе заборону довозу зброї до Мексики, що буде мати такий наслідок, що в Мексику знова плавають замішання й революції.

ПРОТИ-АМЕРИКАНСЬКА ПРОПАГАНДА В МЕКСИКУ.

МЕКСИКО, 23. січня. — В одному місцевому театрі урядида так звана Анти-імперіалістична Ліга Америки великі збори в справі непорозуміння між Злученими Державами з Мексикою.

Межі організаторами зборів були Американці, різні елєгські Американці, далі Москалі, Китайці, Польки, Німці й Луї. На зборах промовляли такі урядники московської більшовицької амбасаді в Мексико.

Зміст промов зводився до того, що американський уряд у Вашингтоні стає на службу великих американських капіталістів та банкірів, які вже здавна протягають жадні руки по великі природні багатства в Мексико. Бесідаючи заявляли, що одною зарплатою на сей американський економічний імперіалізм являється здавка всіх держав латинської Америки з європейськими державами проти Злучених Держав.

МЕКСИКО ГРОЗИТЬ БУНТІВНИКАМ КОНФІСКАТОЮ МАЄТКИВ.

МЕКСИКО, 23. січня. — Мексиканський уряд видав розпорядок, щоби конфіскувати маєток усім тям особам, що беруть участь у повстаннях проти уряду.

Уряд війни подає до відома, що край успокоюється. Богато повсталих завзяло свою охоту піддатися урядові. Урядові війська побігли повстанців у кількох місцях.

РИМО-КАТОЛИЦЬКІ ЕПІСКОПИ ПОЧИНАЮТЬ „ДРАЙВ" ЗА БЛИЗЬКИМ СХОДОМ.

НЮ ЙОРК, 23. січня. — Католицьке Товариство Допомоги Близькому Сходові почало нині в усіх католицьких церквах свою кампанію за збіркову фондів на допомогу потребуючим у Росії та на Близькому Сході.

В усіх місцевих церквах роздавано конверти, в яких мається принести жертви на сю ціль до 30. січня с. р. До конверти долучена була лєточка фонду, в котрій розкажуться про ціль сей організації та її кампанії. У відозві розкажуться лише про Росію та Близький Схід. Українці зовсім не згадуються.

Рівночасно шовбровській католицькій кардинал Геїз видав публічний заклики до католиків складати жертви на сю ціль. У своїй заяві кардинал знова говорить про допомогу Росії та Близькому Сходові, поминаючи мовчанкою існування України.

ФРАНЦІЯ ДАЛІ ШЛЕ ЗОЛОТО В АМЕРИКУ.

НЮ ЙОРК, 23. січня. — Франція не перестає слати золото в Америку для піддержання своїх кредитів. Нині привезено на одному кораблі золота вартості 20 мільонів доларів, так що разом зі золотом, присланим попередно, Франція прислала сю вже золота на 24 мільони доларів.

СЕНАТОР ОСТЕРГІГА АМЕРИКУ ПЕРЕД ЗАКОНОДАТНИМ ПОСПОКОМ.

ВАШИНГТОН, 23. січня. — Сенатор Бора, один з визначніших сенаторів та голова сенатського комітету для заграничних справ, оголосив в сенаті місячний статтю про американську приготує викласти закони проти вського суспільного та приватного лиха. Сенатор остергіга край перед сею звінкою, бо видання закона проти якогось лиха не все має такий наслідок, як свого законодавств собі браже. Він звертає увагу на те, що через явалл законів збільшується сила осередка, себто федерального уряду зі шкодою для горожанських свобод.

ЗА ОСТРІ ЗАКОНИ ТАК САМО ЗЛІ, ЯК ЗАНАДТО ЛАГІДНІ.

НЮ ЙОРК, 21. січня. — Округний прокуратор свого попуті виголосив на зборах сейтові адвокатської палати відчит про вплив свіжих заострених законів проти нападів і крадежів.

Прокуратор заявив, що закон Бомеса, котрий накладав нещезайно острі карни на злочинців, мав такий наслідок, що присяжні судді звільняли з вини й кари навіть таких підслудимих, про яких вини не було найменшого сумніву.

З того прокуратор робив заключення, що треба назад вертатися до старих законів, які приминювали кару до злочинця, а не до злочинця.

ПОЛЬЩА ГОДУЄ РОБІТНИКІВ КУЛЯМИ.

Дня 9. грудня м. р. урядида страйкувчій деревні робітників в Надвирній збори, на яких домагалися праці, хліба й усунування страйколомів. На збори прибула староста Секерський з відділом поліції і кавав розгнати віче-ників. Поліція почала розганяти збори при помочи кодьб, палось і багнетів, що перейшло в крайню маськуру, яка поглинула до собі відькавалітати ранених робітників і страйчне обурення серед населення.

У відозві на цю маськуру приступили до страйку робітники в тартак в Додині і в Брошнєві.

ЯК СТЯГАЮТЬ ПОДАТКИ.

„Дімана" з 19. м. м., вказуючи на безробіття в Бєсарабії через тяжку економічну кризу, подає також образці, які з більшою населення стягають податки, і те в самій столиці Києві. Протягом 5 тижнів здирають з бідних ремісників останні майно з їх хатини, звозять у магазини й обв'язують тепер продаж. Робітники і ремісники зверталися що ни до Інспекторату Праці о поміч, але те не помогло нічого. Ціка-вє те, що сума цих податків вносила всього 300 тисяч лєв (1.500 доларів), а кари за неплатення податків вносять 630 тис. лєв, не рахуючи екзакційних коштів.

ОРГАНІЗАЦІЯ НОВИХ НАЦІОНАЛЬНИХ РАД В МОЛДАВІ.

За час перевиборчої кампанії в АМСРР було організовано 5 нових національних сьїрад: дві німецькі в Грігоріопільському та Червоно-Окнянському районах, одну польську в Балтському районі і дві єврейські — в Кам'янському та Бірзульському районах.

ДО ДРУКОВАННЯ ПІДРУЧНИКІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ.

Згідно з постановою президиї УкрНауки всі підручники, що є основними, мусять підлягати переглядові інституту наукової мови і не можуть бути пущені до друку без попередньої візи інституту.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Смерть України, що був автором фільмової штуки.

В суботу, дня 15. січня, сього року помер у Лорєні, в стейті Огайо, член Українського Народного Союзу Богдан Скоцький.

Смерть покійного відкрив, як пишє місцева газета, його брат Володимир, котрий спав з ним у тіпсамий комнаті. Брат встав о пів до сьомої рані й найшов Богдана без життя. Брат подав газетам вістку, що покійний останніми часами працював над фільмовою штукою.

Уродився покійний в Галичині, дня 12. червня 1899. року в селі Мухомовичах, повіту Рухки, де його батько був священником. Мав вни в Америці сестру й троє братів, з котрих один є священником. Мав при смерті літ 27.

Похороном займався рідня й відділ Українського Народного Союзу. До Українського Народного Союзу приступив він у році 1922. Був євє примірним членом та цікавився вською народною пращею. Земля йому Перем.

КЕМАЛЬ БАША ХОЧЕ, ЩОБИ ТУРКИНІ ЛІ МЕНШЕ.

Парижська газета „Комеді" повідомляє, що Кемаль баша, промьовляючи в Царгороді п-зборіх власників готелів, жалувався на обильні обиди турецьких жінок. Рівночасно висловив надію, що Туркині підуть за приміром інших європейських жінок. У Туреччині довершуються реформи у вськ можливих напрямках: а коли зваятис, що Туркині люблять багато їсти, то можливо, що турецька влада прикляє своїм горожанам, щоби насильно можливо зменшити кількість своєї їжоти. Щоби в Туреччині завести європейську їдучебару в Царгороді відчитини школи для куховарок, професорка гарвардського університету міс Зара Тук.

ПАНЬЧИНИНУ ЗНОВА ЗАСУДЖЕННЯ НА 4 РОКИ.

Апеляційний суд у Варшаві розглядав другий раз справу Степана Паньчинина зі Львова, обвинуваченого за участь в організованому ульвчєнні ввійскової торії Вечоркевича і Вагінського, яких одієлі розстріляно. Суд першої інстанції засудив Паньчинина на два і пів року тормі. Апеляційний суд підвїснив Паньчининові кару до 4 літ. В повоній розправі, яку назначив, в наслідок відькалку, найвищий суд, Степана Паньчинина знова засуджено на 4 роки тормі.

УКРАЇНІЗАЦІЯ НА САМАРСЬКІННІ.

У самарській губернії живе коло 93 тисяч Українців, що становлять понад 3 відс. всієї людности. Є 36 українських сьїрад, 32 школи, 13 пунктів лікнепу. Вживають дальших заходів щодо обслуговування української людности рідною мовою.

ЗБІРКА ЗРАМКІВ СТАРОДАВНИХ БУДІВЕЛЬНИХ МАТЕРІЯЛІВ.

До музею стародавньої української архітектури в лавському культурно-історичному заповіднику передано цілу низку зрамок стародавніх будівельних матеріялів з різних видів величчє будов України, що їх досліджено останніми роками. Будівельні матеріяли та технічні методи будівництва за планом музею є основою, що на ній базується наукова класифікація будов.

ПРОТИ НОШЕННЯ СЕРПАНКА В ТУРЕЧЧИНІ

„Таймс" повідомляють із Царгорода: Вали (начальник Требізону видав приказ, що жінки не сміють більше носити серпанка, як це з звичай мусліманів. Серпанок (на ліції) каже прокламація, є негієчєніччє, а злочинцем дає нагоду закрити й собі лице. Кождо жінку, яка після десятих діть, ще носитиме серпанок, будєтє сє архестувати. Сей розпорядок Требізонського валії вважають дуже важним, бо, то є перший припадок, що власті виразно забороняють серпанок, тимбільше, що влієт Требізон (Трапезунт) у Малій Азії не належить до найпоствіших. Подібно було зі забороню носити фєзу, яку Кемаль баша проголосив був у Кастамуні (в Падфланго). Ка-стамуні було одним із найфальшїших осередків у Туреччині, отже виглядає, що Кемаль да заборон нарочно вибирає місцевости, де найкороше можна покарати спротив. Як лише заборона носити серпанок не стрїється зі спротивом у Требізоні, розпорядок поширять на цілу Туреччину.

МІСТО ПІД БОЛОТОМ.

Із Меадолю (в Італії) повідомляють, що італійські архєологї вже довго досліджують долину Требба при гирлі ріки Паду. А саме коли в 1923 році туті — копали канали, найшли кілька грецьких ваз. До відьало архєологам переводити дослідя. Праця йшла помало, бо земля там мочарища. Вєстакї відкривали старинє кладовище з більше як 600 гробами. Найдено яких 6.000 ваз, багато перстенів, нашийників і кілька бронзових статуї великої місцевської вартости. Тому що крім кладовища іще більше не найдено, вчені кажуть, що це місце то було некрополіс (кладовище) міста Спінє. Місто те згадує Пліній і Страбо, а було воно на вершкї своєї славни в пятім столїтті перед Христом. Описє наслідком замулення ріки Паду і нападуд Галійців, то місце помало пропадало. За часів Страбона (за волюдини сьїра Августа) воно вже перемішалося в звичайне сєсо, а в другій половині першого столїття після Христа сєсо те зовсім затопилося у болоті ріки Паду. Гроби некрополіса похолодять із 6-го до 3-го столїт. перед Христом. Італійські вчені сподіються, що найдуть і основи того міста, яке колись було одною з найважніших адрийських пристаней.

АНГЛІЯ ВИСЛАЄ ВІЙСКО ДО КИТАЮ

ЛОНДОН, 23. січня. — Вислає до Хін 4 батальони війська, які мають 140 офіцїрів і 3.424 жоувїрів. З острова Мальти вислає 2 батальони, рівнож вислає з Калькути значніші сили до Шангаю.

Все те означає дуже грізну ситуацію. Англія готується до затяжної боротьби. Зі всім тим доносять, що згодарщина зростає з дня на день. Фабрики позамикано, а через те збільшується безробіття і число голодних. З того боку загрожую найбільша небезпека, бо жіські агітатори звольють всю вину за нужду на чужиніше, голодно на Анліїшї. Найгрізніша ситуація в Тєнкоє.

ПОЛЬСЬКИЙ УРЯД МАЄ ДОКАЗИ, ЩО СОВІТИ ПІДДЕРЖУЮТЬ ГРИШНИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ РУХ В ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА, 23. січня. — З приводу арештованих в соїмї білоруських послів, завадозрїних є революційну пропалагу, польський уряд оголосив документи, з яких виходить, що білоруські послї має в Ланішу конференцію з висланником з Москви, з яким заключаєи умову, що до того, що будуть старатися викликати революцію на Білоруси, щоби в той спобє злучити її з совїтами. Посли ті заложили в Ланішу за совїтський гроші банк, який фінансує комуністичну пропалагу. Крім того уряд має мати докази, які послї брали безпосередно великі суми гроша з Москви.

КАРОЛЬ ЗІСТАНЕ ТАКИ РУМУНСЬКИМ КОРОЛЕМ.

ПАРИЖ, 23. січня. — Здетрнований румунський наслідник престоло Кароль таки верне до Румунії. Король Фердинанд таки виборить те, що його син стане ще за його життя королем. Фердинанд хоче абдикувати і їхати до Франції на лічєння, а Ферстол відступити синові. Йому владоє вкїши перепрети що справу мислю спротиву королевої, Братїяну і їх сторонників, що мали досі владу в краю.

Кароль погодиться рівнож зі своєю жінкою Геленою, з якою він стрїється в Італї.

НЕВИЧЕРНІЙ СКАРБИ ТУТЕНХАМЕНА.

КАРО, 23. січня. — Говард Картер, який розсадижує грїб єгипетського фараона Тутенхамена, повідомив, що перериває дїля розсади на три місяці, щоби довести до ладу це, що досі погало в його руки. А в руки його погало множество євєкіх пам'ятників, головнорьбоз з золота і слоєвої кости. Знєго фотографї з тих кмічок, які вже опорожнено, а по перерві будєтє братис розкопувати дальші палати.

ГЕНЕРАЛ ЧЕНГ ПРОТИ ЧЕРВОНІХ З ПОЛУДНЯ.

ЛОНДОН, 23. січня. — Маньчурський хінський генерал Чєнг подає в їтерно, що ішла полуденна хінська армія wraz з її провідниками-генералами є на долї божьїх вїсїків з Москви. Тимом захлїні держави не повинні вхолодити в ніякі переговори з хінськими генералами на полудні, бо всі націоналісти є комуністи і виховані Москви.

ГАРІБАЛЬДІ І МАЧІА МАЮТЬ ПРИХИТИ ДО АМЕРИКИ.

ПАРИЖ, 23. січня. — Всіх обвинених о заговір, роблений на французській території, засудили суа на арешт і маду грошеву кару, яка доходить найнижше до 100 франків. Край арешту рівнож дуже малі. Все сїлчє тюрма покриває шару кару, тям, що засуджені вийшли по вироку євєчас на волю. Це відноситься до малябонських заговірників, які хотїли викликати революцію в Еспанїї і відїрати від неї Каталонію.

Провідник каталонських заговірників полковник Мачіа і Гарібальді, якому вказали, що він був на жолді фашистів, мають покинути Францію найдалі до четверга. Оба вони хочуть вийхати до Америки.

Приїтає Гарібальді кажуть, що він приїде до Америки до свого брата і звідси буде боронити свого імені.

БОГАТШВА ТУРЕЦЬКОГО СУЛТАНИВ.

ЛОНДОН, 23. січня. — Богатшва бувших турецьких султанів, про які можна тільки мати поняття, читаючи сьїлди газки та оповідання з тисяч і одної ноти, буде можна оглядати широкій публіці. Богатшва ті нагороджувано через чотириста літ. Буває можна там побачити всьо, на що шлями могла здобутися штурка орєнту.

Між иншим має бути там кусник черепа з голови св. Івана Хрестителя.

Рівнож буде можна оглядати перший раз в історї султаський гарєм, але без жінок, бо їх там нема.

ШО ПРО СУПРУЖЕ.

ЛОНДОН, 23. січня. — Просили славного англійського письменника Бернарда Шо, щоби написав кілька слів як передє слово до книжки „Кинга супружжє", яку хочуть видати. На те Шо відповів: Ніхкий чоловієк не може написати вправду про супружє, як довго живе його жінка. Жива, що він її вивидить так, як Штрїнбергер, але в мене так є. Я прочитав вудні книжкї з заїтєккаденієм, хоч знаю, що в нїй автор будє вкїркучуватис з мнєгож квєстїй.

ШО КАЖЕ, ЩО ВЕЛИКА БРИТАНІЯ БУЛА ГОТОВА ДО ВІЙНИ.

ЛОНДОН, 23. січня. — Бернар Шо подає, що він добре обсервує поведєння Англії відчас світової війни і може щокор отверго сказати, що Англія була готова до такої війни вже в 1906 році.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

"СВОБОДА" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 16, 1918.

SUBSCRIPTION RATES

ПЕРІОДИКА		ПОДИЛКОВЕ ЧАСО ПІСЬО	
Three cents a copy.		На рік	\$ 7.00
One year	\$ 7.00	На три місяці	\$ 2.75
Three months	\$ 2.75	На три місяці	\$ 2.75
Foreign and Jersey City Rates:		На рік	\$ 10.00
One year	\$ 10.00	На три місяці	\$ 3.00
Three months	\$ 3.00	На три місяці	\$ 2.75

34 кождо зміну адреса платитись 10 центів.
За оголошення редакції не відповідає.
Address: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СУЧАСНІ ПОЛІТИЧНІ ПІСНІ НАРОДА НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ

Центральна Рада.

Певні історичні події залишають слід в народі в його оповіданнях, легендах, переказах та піснях, які висвітлюють відношення народних мас до тогочасних подій. Особливо на Україні з незапам'ятних часів існують різні народні пісні, в яких український народ виявляє своє відношення до історичних подій та осіб. Ці пісні утворили надзвичайно багату українську народну словесність, яка набула своє найкраще вираження в народних думах.

Мабути український народ є одним з багатих у цілому світі на свої пісні не лише по красці їх, але й по широті захоплення в них сторін людського життя. В своїх піснях народ описує усі своє життя, всі свої звичаї від самого початку народження української нації і до останнього дня. Часто лише пісні стають одним з джерелом до вивчення певних епох та проявів в історичному житті нашого народу.

Політичні на боці всіх обрядових пісень (колядки, щедрівки, весільні, голосіння помертві і т. д.); побутові (сальдацькі, чумакські, козацькі тощо) звернули увагу на ті пісні, які виворили народ тепер в часі революції.

Беремо пісні з першого збірника пролетарських письменників "Пласт". Всі соціальні пісні, що приведені там, це новий тип народної поезії, занесений на Україну з Московщини. Зверьтись ті пісні, "чашуцкамі". Цікаво, що хоч перенесені вони на Україну з Московщини, всеж вони мають в собі признаки чисто українські.

Тоді час, як московські чашуцкі співають куркульді, пролетарі партійні асертирує, то що, українські відбивають в собі моменти національної революції. Навіть не українськості в них, а українськості в них, чашуцкі всеж такі мають український мотив. В них відбився всі вплиди, що переконали на Україні: Центральна Рада, Директорія, яку охрещено по большевицькому "петлюрівщина", Гетьманщина, Денкішинщина і шережі большевія.

Характерною Центральної Рады, як національну владу, що вступила з Московщиною в боротьбу, одна з чашуцкох говорить:

А під мостом риба з хвостом,
А на мості риба, чашуцкох,
Укітайте, москалі,
Бо йдуть австрійки.

Тут між іншим "австрійки" сказано не лише для ритму, але як відгук той пропаганди, яку вели вороги українського національного руху проти Центральної Ради, що мовляв, Грушевський "австрійки", та що члени Ради се австрійське офіцирство. Крім того може відбитися те, що Галиччани приймали декуди активну участь у визвольній праці, а їх часто також називали "австрійки". Колиж ця чашуцка поєвстала пізніше, вже в часі, коли австрійська та німецька армія йшли на Україну, то тоді тут було прямо зазначено, що треба тікати Москалям від Австрійців, які йдуть на допомогу Українцям.

Відгук большевицької агітації проти Центральної Ради та наступ большевицького війська на Україну, відбився в такій чашуцці:

Як ми шийні України
Стада ковила:
Молада України
Радою родила.

Ех, ребіонко не простой он,
Буржуазне в Троцькому соборі
Ленін з Троцьким соборі
На світу несть.

Волох оть сорганизоваі
Органу рать,
Чуби йой на Україну
Радо розмать...

Судячи по мові, та по улюбленим темі московських агітаторів про буржуазність Центральної Ради, яно, що походження цієї чашуцки має московське джерело. Може її навіть складав який небудь агітатор спеціально на те, щоб він провадив в очак пролетаріятові кола большевицьких на Україні. Неполітичність поведінки Німців на Україні характерізовано так:

Україна пільною сонталас,
С самостійністю своєю,
Чужой власті
Подіцкалася.

Або:

Ох, мислячи мов,
Куди котисся,
Німак а рука помадош,
Не воротисся.

На жал, про Центральної Раду, наведені в збірнику чашуцкі, цімь виворитись. Очевидно в народі вони почали трохи перебудуватись. Зате про наступні періоди їх більше.

Скоропадщина.
Ставлячись негативно до депотитного способу урядування, коли всі закони видавались в імені одної людини і ніби то вироблені ним самим, чашуцка каже іронічно:

Україна вже старою
Вляною силалас;
Скоропадським законом
Вона підчалася.

Характерною Скоропадщина, як витвір німецький, та пророчуючи їй тяжку долю під німецьким пануванням, чашуцка говорить:

Україна молодая,
Куди котисся,
До Берліна доберешся,
Не воротисся.

Тут відбивається пересторога і жал, що добравшись до Берліна, Україна загине. Народний інстинкт відчував, що Німці не були ширі у своїй підтримці державницьких стремлень України.

Як протест проти поведінки гетьманської влади, проти повороту ним наново панів та закріпачення працюючого доду, складений такий заклик до боротьби з гетьманщиною:

Ех, нумо, хлопці,
Слави могодці,
Теба до куди едася,
Пану гетьману і звірю яну
Тоді вже ми покорисья!
Веди до зброї, до приго-
дних місцем і зашлив перед го-
стинницю; та було поново лю-
ди, побіраючи цітями і
стижками на капелюхах і каба-
тах.

— Слухай но, чі тут не, весі-
ле? — сказав Матвій.
— Здається — відповів Ді-
то — може будемо могли зар-
рати ми до танцю.
— Вийшли на подвірє.
— Браво, музиканти йдуть!
— закликав якийсь парубок.
— Тоді добре, тепер собі по-
гуляємо! — закликали всі.
— Ану, зграйте нам жваво!
Гальопки!
— Чи ти змієш гальопки? —
запитав Матвій по тику.
— Якось то буде, зачинай!
— відповів Матвій.

гетьманування Скоропадсько-
го. Нареши, характерною
владу Скоропадського, як зо-
вись невідомою завданням
часу, одна з чашуцкох гово-
рить:

Нимь управляє
Гетьман Скоропадський,
Самовладо-самовладо,
Самовладо-самовладо.

Директорія.
Про саму Директорію у збір-
нику наведена лише одна чашу-
цка. Може томо вже забулися,
бо влада Директорії, як ко-
лективна, досить скоро промай-
нула в пам'яті людей, бо на-
весь своїм іменем на всі пош-
ки члени Директорії, військовий
вождя Петлюра. Тому йому ари-
свачено багату чашуцку.

Характерною три влади
на Україні: Директорія, Денкі-
шинщина та большевицька, спів-
ється:

Ох, Україно,
Ты Україно,
Почеку у тебе
Три хозьки?

Між інших в часі Директо-
рії співалися такі чашуцкі, як
і тепер напевно вже забути,
а тому й неапісані.

Ох, Директорію, Директорію,
А деж твоя територія?

запитувалося в одній з чашу-
цкох, коли всі Директорія і у-
ряд У. Н. Р. перебували у ва-
гонах в постійному русі, від-
шосови від большевицьких на Во-
линь. Тодіж була складена чашу-
цка словами с. Ермиліччани на
Поділля, де на залізничній
станції у вагонах перебувала
Директорія:

І там гоїти і ті гоїти,
А несередній Директорія жоїти...

Взагалі про Директорію на-
віть в часі її активності скла-
далися маси змислових чашуц-
ки, на зразок наведених вище.
Зате з іменем Директорії зв'я-
зано багату чашуцку, бойові
успіхи армії У. Н. Р. та ска-
ректурізовани:

Приїхали гайдаки
І Петлюрівщина,
Всім забили мушкетіри
Поз шукують
Гей соборська власть
Нобі хотілася;
Как Петлюра приїхот
Стало весело.

У Кінці до іде,
А в Полтаві спільно;

Гей, тійкає, комуїсткі,
Бо Петлюра біскаво
Чуєш, сумні зарган —
Іде Петлюра йде;
Укітайте, яничони,
Бо грисач ми буде.

Тут ми знаходимо вислів за-
доволення приходом влади
Петлюри, а "жидюцка" зарго-
жується тим, які запровадили
по комуїстичній уряді та у-
становах, "ворони" больше-
вицьку владу.

Характерістично змальовано
становище червоноармієцькі, у-
країнських повстанців парти-
зан та комісарів жидів при ар-
мії большевицькі.

Бувають воїни на коні,
А жид в кареті;
А біліш партизани
Сидять в перетні.

Тут маємо розсудження, чому
разом з "комуїстичною армією"
мусять кітати "жидючки". При-
хильність до партизан схарак-
терізовано словом "бідиш".
Нарізі сплунутим ставілося до
сидіння їх "в оєрети", тікаючи
від кітати Буденного.

Жалкуючи над долею Украї-
ни чашуцка співає:

Ох абуємо,
Українськості,
А іста, тебе
Рило свінськості.

Це "рילו свінськості", певно
московська комуїстична вла-
да.

Взагалі всі чашуцкі, зв'язані
з "петлюрівщиною" складе-
ні в прихильності до Петлюри
гонах, а подекуди й патріотич-
ні, яно національні. Лише
дві-три є чашуцкі, що непри-
хильно малюють його поход на
Україну з Польками, під чим
збірний автор чашуцкох зору-
мів, як поворот назад больше-
вицьких панів. Крім того ці чашу-
цкі носять більше агітаторський
характер, що наводять на дум-
ки, що вони написані спеціально
для масового розповсюджен-
ня в народі.

(Кінець буде).

ХМАРН
воєсть
Івана Печува-Левчицького.
Шлях \$2.00.
"СВОБОДА"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

БЕЗРОДИНИ

Після німецької переробки переповів В. В.—р.

Надармо просили дітвату,
щоби такій Лякка забрала з
ними. Тутка не була немилосер-
на, але й було досить тяжко
старітись на братові діти, то
тому годі було клопотатися ще
чужим хлопцем.

Вже другого дня заїхав він і
забрал діти і тітку на дворіще;
діти попрощали Лякку ревними
слезами, а Ліза ледви давися
відвратити від него; це з ва-
ноу простягала до него з плачем
малі рученята.

Вкінці поїзд зник з очей, а
Лякко лишився знов один-оди-
нський.

Ніде пересівши арфу чер-
воні і разом з Фіделієм опу-
стив той дімок огородини, в
котрим жилися він так щасливо.
Лякко мав при собі старий го-
динийкі, і чотири франки,*) що
жидівству йому Ріншард при-
прощано. Мимо великої жур-
би чувся він дуже болячий ти-
ми скарбамі. Але куди його
дорога? Чи мав знов заробля-
ти собі на їду шпівом і грою
на арфі? Певно! Що ж мав ні-
шого ділати. Навінявся у якого
огородину бачише за табак,
тай такі нічого не змів, а зга-
даний по вулицях місто не хотів
він колайти на село і урядити
собі дорогу, о скільки можна

літи мене до одного ширку, і я
представляв там карлика, але
тепер я вже за великий до то-
го, — мене нагнали.

— А маеш який гроші? З чого
жеш?

Матвій поклав головою. —
Я не в іще нічого від верша-
ного поудни.

Лякко знав добре, як то голод
одував. Він змислюєрився
найд Матвієм, завів його до най-
близшої пекарні і купив йому
хліба.

— Та ти мусиш о чимось по-
думати — сказав Лякко до Мат-
вія, коли трохи покпірився.

— Я продам свою скрипку —
відкавав хлосець сумно — я би
задержав її дуже радо, але не
буду гинуть з голоду.

— А чому ж не граєш на своїй
скрипці по уліцях?

— Я вже грав, але ніхто не
дав мені нічого. А кудиш підеши
з арфой і з тиром лсом?

Лякко розкавав йому про своє
дотеперішнє життя і свої
планни на будучність.

— О коли ти забрав мене з
собою — прошив Матвій.

— Коли ми оба не терпіли
голоду?

— То нічого, в двох все лек-
ше прихотить. Я буду робити
все, що лише прикажеш; я не
такій до нічого, як ти думає-
ш. Умію грати на скрипці, на
флеті, трубити на трубіці і спі-
вати амію. Спробуй лишень зо-
мню!

Він витягнув до Лякку руку з
просьбою, а Лякко стиснув її
сердечно.

Добре, будемо разом про-
бувати щастя.

В містечку до було красивого
сіняного дня. По ровзах при до-

розі зеленілася молоденька
травицка, а між нею бігали
родини і вив мокріреш. Понад
парканями звисав шпівунчий
боз, в пютах ширинками сін-
ний і волою очка, а високо в
воздузі буйка ластівки. Лякко
і Матвій обзирали за руки і
лиши весело в сіві, а Фіделію
узяня наперед ніж і давка з
великої радості на кождо купу
каши.

Усім в тіні, щоби відлічу-
ти. Лякко розказав торбину і
показав Матвієм свій макот;
три лянні сорочки, три парі
панчо, п'ять хусточок до носу
і пару черевички. — То все моє
— промовив гордо.

— А я не маю нічого, тільки
ти на собі — промовив
сумно Матвій.

— То ми поділимося — ска-
вав весело Лякко. — Що моє, то
твоє; але зграй же на своїй
скрипці, щоби я почув, що ти
вмієш!

Матвій грав, а Лякко слухав і
дивувався.

— Граєш дуже гарно, що те-
бе вчин? — спитав Лякко.

— Ніхто. Я сам навчився. Все,
що чую, то зараз переімую.

— А імієш ти нотні?

— Ні.

— То я тебе навчу.

— Ну, зграйте же тепер ти —
просив Матвій.

Лякко згравав валды, а онісья
заспівав малу італійську пісню.

— Вона подобалася мені —
сказав Матвій — зграй же раз.

Лякко грав, а Матвій пробу-
вав за ним на скрипці — і йшло
добре.

— Мусиш вивчитися всіх м'я-
х пісень — сказав урядування
Лякко — будемо тоді грати і
під часом, то дойдя до до-

бачеться.

Повні наділи пустилися вони
дальше в дорогу. Під вечер
приїшли до якогось красивого
міста і тут хотіли зупинити пер-
ший поїзд; шукали бути пер-
шим місцем і зашлив перед го-
стинницю; та було поново лю-
ди, побіраючи цітями і
стижками на капелюхах і каба-
тах.

— Слухай но, чі тут не, весі-
ле? — сказав Матвій.
— Здається — відповів Ді-
то — може будемо могли зар-
рати ми до танцю.
— Вийшли на подвірє.
— Браво, музиканти йдуть!
— закликав якийсь парубок.
— Тоді добре, тепер собі по-
гуляємо! — закликали всі.
— Ану, зграйте нам жваво!
Гальопки!
— Чи ти змієш гальопки? —
запитав Матвій по тику.
— Якось то буде, зачинай!
— відповів Матвій.

Лякко розкавав, Матвій за-
ним, спершу тику, онісья шоз-
ра голюсіння, а всі люди
оочно пустилися в танці. Коли
скінчили гальопку, мусиш
зграй валды, онісья тільки,
бо весело товариство ані ру-
ше не відірвалося від танцю.

Лякко грав без відпочинку,
а сабосильний і утомлений
Матвій змушчався так, що збід-
і згочився.

— Но, буде досить! — закли-
кала якась молода жінщина —
малій вже не може грати. Те-
пер платити. Лякко скинув свій
капелюх, а Фіделію взяв його в
зубі і обійшов всіх гостей ве-
селимих. Всі дивилися шедро,
а молодий німак на останку чо-
тири франки в капелюх. В до-
длаті дітали додому вечеру і

мали вигідний нічліг. Коли ра-
но пробудилися, начислив Ля-
кко трицять франків в кишені.

— Я заведуку тото тобі,
Матвію, бо при свій арфі не
могли би були певні грати.

— Видиш, як то добре, що
ти забрав мене — сказав Мат-
вій урядування.

— В двох все
лекше переіти світ, ніж само-
му.

Кілько разів відпочивали, все
перераховували гроші. Три-
цять франків, то вже маєток!
Укладали річні планни, що з ти-
ми грішми зробіти; втім ува-
лякко все на яку гаду. Щоби
то було, як би він приніс собі
старій Ганні! Але що? То би
мусіло бути щось такого, чим
би вона дуже а дуже тішлася.
Так ішов він з Матвієм, розду-
муючи, як нараз підеочуж з
радості. Йому увалякко дуже
добра гада. Як би то він міг
купити її гарну корову на місці
першого поудни.

— Корова? — спитався Матвій
своєго друга.
— А думеш, що можемо зі-
брати собі франки?
— А чому би ні? Коли йно
нам завісали так щастливо,
як вчора. Але пощо тої корови?

Лякко виявив йому свої зам-
ки, а коли побачив, що Матвій
не має на се нічого заплутити,
усласи собі при дозорі, вийш-
ти франки і переіграти їх важкіш-
кі міста в тік напарні, куди
малі їти до старій Ганні. Мали
переіходити через кілька купе-
льських місць; там сподівалися
доброго зарібку.

Міжким виявлялися разом

кілька таких гарних кувіт, що
підає їх продукції не забрак-
ло їм ніколи слухачів; а коли
Фіделію обходив гостей а пуш-
кою, то упав там побіч мідяка
неодим срібник.

На владній прожиток потре-
бували війни не багато. А коли
по трох місяцях переічисли
своєю грошом, то виносила май-
же двіста франків. Тепер мо-
гли вже купити корову, яку так
дуже бакали.

В тім самім містечку, де Кар-
лово купив Лякко перші чиро-
вешки, випала ніякий ярмарок;
туди здумали купити корову.
Звісид було вже легше загнати
її до того села, в котрім меш-
кала стара Ганна.

Якось тужно було Лякво на
серці, коли вступив знов до
теперішнього, до котрого завид-
увався був з Карлово і його
артистами. Тоді було в іще
двох, і тепер поїздістали тільки
двох, він і Фіделію. Але мудо
по корову виявля йому скоро
журбу з голоду.

— А вождакеш: виявля дуже непо-
коїтисся, особливо Матвій, а
то тому, щоби іх прикупити ко-
рови не ошукано. Вони чини
в гостинці, до якої заїхали,
як люди оповідали собі про
одного чоловіка, що купив ко-
рову з добримим хвостом, що
рухав, коли хвіст потягнути за
него корову, шийні апов ку-
пив був таку корову, що не
давала молока. Як би так і
то було! Але Матвій зна-
шов на се раду.

(Далше буде).

*) Франк, грецький франкський є окро-
по 90 центів.

*) Со (Sov), малий грецький мідяний,
дає двайсто центів франка.

